

Foto: EPA / Koča Stulenjanović

Predstavnici civilnog društva ukazali da vlast postupa suprotno upozorenjima Venecijanske komisije

VLADA SRBIJE I PORED KRITIKA NASTAVLJA SA HITNIM USVAJANJEM ZAKONA O REFERENDUMU

■ NVO upozoravaju da je zakon o referendumu protiv građana

Beograd // Vlada Srbije usvojila je Predlog zakona o referendumu i narodnoj inicijativi, predviđajući njegovo hitno usvajanje i stupanje na snagu. Ovim postupkom Vlada je postupila suprotno upozorenjima Venecijanske komisije i civilnog društva, saopštila je grupa nevladinih organizacija.

Kako se naglašava u saopštenju, Vlada je usvojila predlog zakona i pored toga što su organizacije civilnog društva u više navrata ukazivale na izostanak suštinske javne rasprave o nacrtu ovog zakona, njihovu neusaglašenost sa međunarodnim standardima i brojna rešenja koja onemogućavaju ostvarenje osnovnog prava građana da kao nosioci suverenosti putem referendumu i narodne inicijative odlučuju o najznačajnijim društvenim pitanjima.

„Usvojenim Predlogom je predviđeno da će novi Zakon o referendumu stupiti na snagu sledećeg dana po donošenju i objavljivanju u Službenom glasniku. Obrazlažući rešenje da zakon stupi na snagu u ovako ubrzanom postupku, što Ustav dopušta samo u izuzetnim slučajevima, Vlada je navela planira-

ne rokove za sprovođenje postupka promene Ustava, što je suprotno međunarodnim standardima i mišljenju Venecijanske komisije da u periodu od godinu dana od usvajanja novog zakona, ili izmena postojećeg, ne treba primenjivati njegove odredbe, kao i da izmene ne treba usvajati radi održavanja konkretnog referenduma. Venecijanska komisija je izrazila žaljenje što vlasti u Srbiji nisu blagovremeno pristupile izmenama ovog zakona, i preporučila održavanje sledećeg referenduma tek po proteku roka od godinu dana“, navodi se u saopštenju koje su potpisale Građanske inicijative, JUKOM, CRTA. Beogradski centar za ljudska prava, CEPRIS i Transparentnost Srbija.

Kako su naglasili, brojna pitanja iz spornih nacрта su našla mesto i u Predlogu Vlade, kao na primer ograničavanje obaveznosti odluke donete na referendumu na samo godinu dana, mogućnost propisivanja paralelnih procedura glasanja tokom trajanja epidemije i u drugim posebnim situacijama, propisivanje plaćanja naknade za overu potpisa, i dr. Posebno treba imati u vidu, kako dodaju, da Vla-

da nije uzela u obzir većinu preporuka Venecijanske komisije.

„Imajući u vidu važnost i značaj promene Ustava, ali i značaj Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi 'planirani rokovi' ne mogu biti opravdanje za izostanak suštinske javne rasprave i usvajanje zakona čija rešenja ostavljaju mogućnost za ograničavanje građanske suverenosti i nepoštovanje volje građana“, stoji u saopštenju.

Venecijanska komisija, stručno telo Saveta Evrope, je u poslednjem urgentnom mišljenju objavljenom u utorak, pozdravila nameru vlasti u Srbiji da donese novi zakon o referendumu. Oni su ipak, sa žaljenjem konstatovali da je ovaj proces otpočeo tek kada je postalo jasno da će referendum biti neophodan zbog izmena Ustava u oblasti pravosuđa.

Imajući to u vidu, Venecijanska komisija je preporučila da se naredni referendum održi tek kada izmene predviđene zakonom postanu primenjive. Oni su dodali da bi svaka izmene odredbi o referendumu morala da bude usvojena uz širok konsenzus i javne konsultacije sa svim relevantnim subjektima. **V. J.**